

مجله مطهره

۱۳۲۶

محل مطبعه و اداره :

جغـال اوغلانده امنیت

صندوقی جوارنده

شنکول یقوشنده

۲۵ نومبر

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیات و بالخاصه احوال و مشور و اسلامیه در بحث ایدر و هفته در نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۶۵
۶۵	۳۰۵	۶۵
۱۷	۹	۱۷

عدد : ۱۲۵

۲۵ محرم پنجشنبه ۱۳ کانون ثانی ۳۲۶

بشنجی جلد

صلى الله عليه وسلم على اقام الصلوة وابتاء الزكاة والنصح
لكل مسلم .

۵۳ - حدیث شریف

وعنه رضى الله عنه قال انى آتيت رسول الله صلى الله عليه
وسلم قلت [۱] ابايعك على الاسلام فشرط على والنصح [۲]
لكل مسلم . فبايعته على هذا .
[۱] ديكر روايته (فقلت له) . [۲] نصب وجرى جائزدر .

برایکی سوز

محمد فرید وجدی یالکیز مصرک دکل ، بوتون عالم اسلامک اک
بویوک، اک حمیتلی اولاد عرفاندندر . بومحترم کنجک (مسلمان قادی)
(حقیقه فکریه) نامنده کی ایکی مهم اثرینی صراط مستقیم صحیفه لرنده
اوقومشدق . حتی مسلمان قادی آبروجه کتاب شکنده ده باصیلمشدی .
مؤلنک ایلاک اثری اولان (مسلمانقله مدنیت) فی یدی سکنر سنه
اول ترجمه ایتمش ایدم . اوزمان ایچون نشری قابل اوله میان بوکتاب
دور حرینک قدومی اوزرینه میدانه چقاریلمالی ایدی . لکن بونی ده
اولکی اثرلر کی اولاتفرقه صورتیه نشر ایتمک دهاموافق اوله جق ایدی .
اونک ایچون خیل زماندن بری صراط صحیفه لرنیک مابعدلی بختلردن آزاده
قلمسنی بکلیوردق . شیمیدیکی حالد نعیم بک قارده شمزک حدیث شریف
ترجمه لرندن باشقه مابعدلی اثریمز اولماقدن ماعدا محترم قارئلرمزک
برچوقلری طرفندن فرید وجدینک شو اثرینی ده صراط صحیفه لرنده کورمک
آرزومنی کوسترلدیکندن اسکیدن پاپیلان ترجمه بی برازدها ساده لشد
یرهک بوهفته دن اعتباراً پارچه پارچه نشره قرار ویردک . انشاءالله
اوته کیلری کی بونک ده اکالنه موفق اولورز .

محمد عاکف

مسلمانقده مدنیت

جناب مؤلف اثرینک باشنه کچیردیکی الهی بر دیباجه دن صوکره
مقصده شویله کیریور :

بوکون هیچ بر شرقی ایچون کیزلی دکلدرکه غرب ایله شرق آره
سنده کی مناسبات ، خصوصیه عصر حاضرک صوگ قسمنده تاریخچه مثلی
کورلمد بر درجه بی بولمش ، بویوزدن هرایکی طرفک معاملاتی ، آراق آرده ده کی
طانیشمه منک حقیقی بر تعارفه مبدل اولماسی ایجاب ایده جک قدر
یکدیگریله اختلاط ایتشد . زیرا طرفینک بر برینی طانیماسی داءماً
بینلرنده فتنه آتشلرینک آولنسنه بادی اولیوردی که بوده مدنیت
مستقبله ناک مطالبنه کلیاً منافی بولنان آیریلغی ایجاب ایدیوردی .
اوت ، شرق ایله غرب ارده سنده کی مناسبات بویودیکی کی کوندن

رسول الله صلى الله عليه وسلم نمازی اقامه ایتمک ، زکات ویرمک ،
هرمسلمانانه نصیحت ایلیمک اوزره بیعت ایتدم .

۵۳ - ترجمه

ینه جریر بن عبدالله البجلی رضی الله عنک شویله دیدیکی روایت
اولونیور :
رسول الله صلى الله عليه وسلم کلوب : « (یا رسول الله !) سکا
مسلمان اولمق اوزره بیعت ایده جکم . » دیدم . شرط ایتدیکی شیلر
میاننده هرمسلمانانه نصیحت ایتدیکی ده شرط ایتدی . بنده بو شرط
اوزره بیعت ایتدم .
احمد نعیم

کونه بویومکده در . بر حالد که شرق مملکتلری غربک کونا کون
صنایعنه ، امتعه سنه عادتا سرکی کسیدلی ، هرلساندن ، هرملتن انسانلره
طولدی . عجبا مناسبتک ، اختلاطک بودرجه سی طرفیندن بری حقنده
مضر میدر ، یوقسه ایکیسی ایچون ده فائده لیمدر ؟ اوراسنی تدقیق ایده جک
دکلر . چونکه بومسئله کسبمزک صددی خارچنده در . بزبلی باشلی
برایش ایچون اوغراشه جغزکه او اوغورده چالیشمق هر حالد ضروریدر .
شیمدی باقلم اوایش نه ایش ، هم نه دن بوقدر ضروری اولیورمش .
ایشته بواصر مهم اوروپالیره مسلمانلک حقیقتی ، ماهیتنی آکلاتمندن ،
دین اسلامک انسانلر ایچون قانی ، باقی هرایکی سعادتق ضامن ، هرایکی
راحتی کافل اولدیغنی اثبات ایتمکدن باشقه برشی دکلدر .

ضروری اولماسی شوندن ایلری کلیورکه بوکون غربیلر غرملری ،
فعالیتلری سایه سنده جهان اسلامک بیوک بر قسمی اوزرنده نفوذ ،
سلطنت صاحبی اولدیلر . بونلر مسلمانلک حقیقتدن غافل قاله رق
بو خصوصده کندی محررلرینک او حقیقه طابان طابانه ضداولمق اوزره
صا ووردقلری هذیانلره ایناندق طبعی درکه زیر تحکملرنده کی اقوام
اسلامیه نک دیانتلرینی اواقوامک عقولی ، افکاری ایچون آغیر بریوکن ،
الیم بر قیددن باشقه بر صورتده تلقی ایده مزلر . حتی دینلرینه ایلیشمه ملری
صرف حسیات وجدانیه بی محترم طانیق ایسته ملرندن ، برده علوم
حاضره مستقبله مسلمانلنی ده یوله کتیریر ، امیدنی بسلمه لرننددر .
بوکون قیسه عقلیلر طرفندن اویدرلدیغنی حالد عوامک قبول
ایتدکدن بشقه اوزرینه بر سوری ارهام ، بر بیغین هذیان ده قادیغنی
اویله بدعتلریمز وارکه بشریت متنفذ ، مدنیت کلیاً منکدر . او حالد
کمال حریتله سویله بیلیرزکه اوروپالیر بزده شعار اسلام نامنه بوکی
مسخره لقلردن باشقه برشی کورمدجکه مسلمانلغه ، مسلمانلره اسناد
اولنان تمه تلری تصدیقه معذوردرلر . بز اوروپالیره دینمزک حقیقتی
اکلا ته جغمزی ، مسلمانلک بوتون سعادتلره مدار یکانه اولدیغنی
اوکره تبیلجه جگمزی نصل امید ایده رزکه بونلرک دین پرده سی آ لنده
کور دکلری حرکتلر سواققلرده داووللارک ، بایر اقلرک ارقه سنده آتیلان
نعره لردن ، مولد کونلری مصرک برچوق محللرنده کی عقاله ، ادبه
صیغماز رذالتلردن ، بیسکلرجه سیرجیه قارشق قوجه حلقه لر
تشکیل ایدیلرک ذکر نامنه ایکی طرفه یالپا اوروب باغیرمه لردن ، الحاصل

تفصیلی بزی صددن جبقمایه مجبور ایدہ جک قدر اوزون سورہ جک بابا غیاقلردن باشقہ برشی دکل ؟

حال بویله ایکن دینزہ تصور بولانلری ، تہمت اسناد ایدنلری موأخذہ ایدہ بیلہ جلمی بز ؟ حریفلر بوسوء تفہمدہ معذرت دکلیدرلرکہ شوصایدیغمزفناقلر عقلائی امتک کوزلری اوکنندہ یاپیلوب طورورکن ہیج بری بورختہ بی قایمق ایچون کنندہ بر میل کورمیور ؟ حال بوکہ بو کدینک یالکیز عوای ضلالہ ، وبالہ سوروکلہ مکله قالمیور ، بلکہ او پاک اولان عقیدہ توحیدی دہ تلویثہ قدر وارییور . بوایسہ اویله بر مصیبتدرکہ معاذاللہ بر کرہ بسیط ذہنلردہ کوکلیشرسہ بردہاسوکولمسی پک مشکل اولور .

علمک اومعظم نامنہ یمین ایدرمکہ بز مسلمانلری اوقدر سرعتی بر تعالیدن صوکرہ بودرجہ لردہ قورقونج بر سقوٹہ سوق ایدن سبیلر آرانیلہ جق اولورسہ سنلر آتیلہرق بدعتلرہ تبعیت ایدلمش اولمقدن بشقہ برشی کوریلہمز . اگر زمین دہا فضلہ سوزہ مساعد اولہیدی قارئلرمزہ کوسترردککہ تک بر بدعت ، آنجق خردہ بین علم ایلہ باقائلر طرفسندن کوریلہ بیلہ جک ، بر طاقم عوامل مضرہ نک التحاق سایہ بندہ نہ قدر بویویور ؛ ہم بو عوامل بر کرہ کوکلیشدیمی آرتق مدللری بیتیرن امراض اجتماعیہ دن بری نصیل کلیورده او اساسک اوزرینہ یرلشیور ؟ اوت ، بوخستہلق ہرنہ قدر طیشارده - کیلرک کنندیسنی اولدوردمیہ جکلرینی آکلاداقجہ ، باشنی جیقارمیان بیلانک اینندہ کیزلنسی کی صاقلانہرق کنندی کوسترمسہ بیلہ اعراضی ، آثاری بر نظر مشاہد ایچون کیزلی قالہ ماز .

ایشته بوتون بو سبیلردن طولای ہر عقلی باشندہ شرقلینک عہدہ سنہ ایکی وظیفہ ترتب ایدیور :

۱ — بوتون علم شونی آکلاتمقدنکہ مسلمانلق برطاقم غرضکار محررلرک کنندیسنہ اسناد ایتدیکی ہذیانلردن ، عوام ناس طرفندن سیرجیلرک کوزی اوکنندہ یابیلاں بینسزلسکردن کلیاً منزہ اولدقدن باشقہ ، عالمہ سعادت حقیقیہ ایچون ، مدنیت حقیقیہ ایچون برقانون ، برضا بطوارسہ آنجق دین اسلامدر . ایشته شو حقیقت ایچہ آکلادلایدنکہ مسلمانلنی تتبع ایدن بعض بویوک فیلسوفلر کی ہرکس بودین مبینی حرمتہ ، محبتہ تلقی ایتسون .

بو وجیبہ ، طالعک فیضنہ مظهر اولان اولاد ملتہ اجنبی لسانلری اوکرتمک مجبوریتنی تحمیل ایدر .

۲ — بوملتک عقلاسی عالم اسلامی بوغان ، شرقت ناصیہ بندہ سیم سیاه برلکہ کی طوروب آزیجق عقلی اولنلرک خندہ استہزاسنی جلب ایدن بدعتلری قالدیرمالیدر . شوایکنجی وظیفہ برنجیسندن دہا مہمدر . امتک صلاحی ، بقاسی بوکا وابستہدر . امید ایدہ رزکہ خستہلق وخامتہی آرتیرمق مداواتی امکانسزلاشمہ دن بوجہتی نظر دقتہ آلیرز ؛ یوقسہ عاقبت وخیم ، مسؤولیت پک عظیمدر .

علیہ الصلاۃ والسلام افندمن بویوریورلرکہ : « لتأمرن بالمعروف ولنہن عن المنکر أو لیسلمن اللہ علیکم فتناً کقطع اللیل المظلم تدع

الحلیم حیران بمعروف ایلہ امر ، منکردن نہی ایتلمسکز . یوقسہ اللہ اوزریکیزہ اولہاقتنلر مسلط ایدہ جکدرکہ قاراکلق کیجہ بارچہ لری کی عقلی باشندہ اولانلری بیلہ شاشیرتہ جقدر . »

شو فکرلر درت سندنہ در ذہنمدہ طولاشوب دورییوردی . بن ایسہ اوزمانلر ہنوز وطمہ خدمت ایدہ بیلہ جک برچاغدہ ایدم . اونک ایچون بوندن بیوک بر خدمت کورہ مدیکمدن مسلمانلک حقیقتی آکلایہ مدار اولہ جق نہ کی تدقیقات وارسہ یورولق بیلمز بر عزم ایلہ چالیشدیم نہایت شومقدس وظیفہ نک قسماً اولسون ایفاسنہ مقتضی قوتی نفسمدہ قسماً اولسون کورمیہ باشلادم . ایشہ فرانسیزجہ بر کتاب تالیفیلہ باشلادم ؛ اثرمدہ مفتیلرک مسلمانلغہ آتدقلری بوتون تہمتلری رد ایتدم ؛ دلائل حسیہ ، حقایق علمیہ استناد ایتک صورتیلہ مسلمانلک مدنیت حقیقیہ نک روحی اولدیغنی ، دہا طوغربسی بشریتک غایہ آمالی ، قوای عقلیہ نک ہدف عالعالی بودیندن عبارت بولندیغنی ، عالم انسانیتدہ حصولہ کلن بتون ترقیاتک دیانت محمدیہ یافلاشمقدن باشقہ برشی اولدیغنی اثبات ایتدم . تالیفی بیتیر بیتیر مزایکی وجیبہ بی بردن ایفا ایتش اولق ایچون بردہ لسان مینہ بزہ ترجمہ ایتدم .

باشلادیغم ایشی باشہ جیقارمق ایچون بر چوق کوجلککرہ قاتلانیشم بو اوغوردہ کی اشتغالامی غائب ایتدیکم منفعتک ، یاخود شہرتک تلافیسی شکندہ تلقی ایدرک متسل اولق ایچوندر ، ظن اولنسون . خایر خایر ہم بو ایشدن یکانہ مقصدم براہین علمیہ ایلہ شونی آکلاتمقدنکہ اسلام اولہ مسلمانلرک اونومتی ایستدکلری ، یاخود یان چیزدکلری بر دین دکلر ؛ مسلمانلق قون حاضرہ نک حقایق فلسفیہ نک مباحث کلہ جکی بر دین اولمادقدن باشقہ بوفلر ، بو حقیقتلر اسلامی برقات دہا تأیید ایدر ، مسلمانلرک ایمانی ، یقینی تزیید ایدر ؛ دین علوم حاضرہ ایلہ اوغراشا نازدن کنندیسی ایچون قوت ، مکانت صاحبی طرفدارار بولہ جقدر . یوقسہ بوکیلردن اعراض لورہ جک تباعد کورہ جک دکلدر .

آراق مسلمانلرک شیمدی یہ قدر خستہلقرینہ قارشنی کوز یومہرق چارہ آرامقدن کری طور دقلری آلورر . پانزہری قویبندہ طاشیدیغنی حالہ اغزینی آسمان خلیادن یاغ جق باران اوہامہ آجان ، دردینک او موہوم یاغورلہ تمیزلنوب کیدہ جکنی صایبقلایان سرسملر کی اولمایہ ! بوملتک عقلی باشندہ اولانلرینہ عیب دکلیدرکہ دین الہینک حقایق کتبخانہ لرنہ توزلانوب طوران مجلدات ایچندہ کیزلنسنہ دہ کنیدیغنی نظریات فلسفیہ بایہ سی ویردکلری بر بیغین طیشی یالیزیغنی افکار بشریہ یاقیلوب قالسولر ؛ حال بوکہ بوتون او افکار ایلہ یانی باشلرنہ طورورکن اوزرینہ بردہ نسیان ایندیرمک ایستدکلری آیات حکمتی مقایسہ ایتک لازم کلیرسہ آرہدہ کی فرق اوفاجق چوجوقلرک افکاریلہ ایکی یوز سنہ ، یاشایہرق عالمی ، شئون عالمی تدقیق ایتش بر حکیمک افکاری ارہسندہ کی تفادندن تصور اولنہ مایہ جق قدر بویوک کورولور .

محکم بر طاقم قوانین ، تمدن ایدیلچی بر طاقم اساس اولمه دن حصوله کله بیلر تصویری بسله سین ؟ هیچ بر متفکر تخیل اولنه بیلیرمی که بو قانونلری . بو اساسلری آریسطو ، لیکورخ ، سولون کی آدم لر طرفندن وضع اولنوب بوگون بر شیئی اصلاح ایدرسه یارین بر جوق شیئی افساد ایدن بر طاقم بسیط حکمت لرله ، قاعده لرله مقایسه یه قالدشسون ؟ اصلا !

یاربی ، مسلمانلر ارتق دینلرنده کی اسراری کورمیورلر ، اونده کی بدایی تأمل ایتیمورلر . سن اولره سرمدی دینکک ، ابدی قانونکک حقایقی ادراک ایچون عزم ویر [مؤلف باشلادیغی ایشک موفقیتله ختامی ایچون دعا ایتدکن صوکره دیورکه :]

مقدمات

مسلمانلق حقنده سوزده باشلامازدن اول بر قاج مقدمه سرد ایتیمی ضروری کوردک . بو مقدمه لر انسانه ، حیاتک تکالیفنه ، ترقی ، تدنی قانونلرینه ، اسکی زماندن بو آنه قدر انسان اوزرنده صاحب نفوذ اولق ایچون بر بریله اوغراشان نظاماتک طبیعتنه ، علم ایله دین آره سنده عصرلردن بری سورهن جدال ایله ده بر جوق شیلره دائر قارئلریزه عمومی بر فکر ویره جکدر . بو صورته کتایمزی اوقویانلر مقصدیمیزی آکلامق ایچون اوزون اوزادی به تدقیقه محتاج اولمیه جق ، مسلمانلکک مدنیت حقیقه نک روحی اولدیغی ، مدنیتک انجق مسلمانلقه یاخود او دین مینک بعض نصوصیه قائم اوله جغی حسی بر صورته کوره جکدر .

قارئین کرام غرب علماسنک سوزلریله چوقچه استشهاد ایتدیکمدن طولانی بی عفو بیورمیلدر . چونکه بن دینک طوغریلقی اولنرک کلامیه استدلال ایتک ایسته مدم ، بونی هیچ بر وقته قبول ایتم . زیرا مسلمانلق بو درکه لردن جوق یوکسکدر . بنم مقصدم صوک عصرلرده اورویا آفاقنه حاکم اوله رق غریبلری ظلمتدن آیدینغه چیقباران قوانین مدنیته نک قوانین اسلامیه به نسبتله کونشدن بر شعاع ، دکزدن بر طامله اولدیغی کوسترمکدر .

المدارس

والا فطر النی محرم مول اصلا صرا

المدارس وما ادراک مال المدارس : المدارس هی المعاهد العلمیه الی انفجرت منها انهار المعارف وانجبت منها انوار العلوم . فازاحت ظلمات کان بعضها فوق بعض واماطت لثام الجهل والبنی من کل مکان .

المدارس . هی المانی المقدسه الی انارت الشریین منار الفضیله العالیة وخولت لهم مجد اشائلا یمحیه کراللیالی وتجدد الايام .

المدارس - هی الدور الی اصیحت اوربا عند اقتباس انوارها ترقی اسمی درجات الس ماده وال عمران . وتستولی بسیادتها علی كافة ارجاء العالم .

عجبا جزیرة العرب سکنه سی اوزرنده قیصه بر مدت حکم فرما اوله رق وحشتک ، خشونتک منتهاسنده بولنان بو قومی ظلام جهل ورزائلدن صباح مدنیت وفضائله چیقاران بو سر اعظم ، بوقانون محکم ندر ، دیبه آکلامق ایچون هیچ بر متفکر شریقی کشدنده بر شوق طویمازی : المزدده کی مکتب معلوماتی ایله نه قدر عمومی بر صورته اولورسه اولسون ، آکلامیه قادر اوله مایه جنمز بو سر عجبی ، بو انقلاب غریبی استکناه ، سوق ایتیه جک اولدقدن صوکره بز شرق کنجلی ایچون علومک فائده سی نه اوله بیلر ؟ ربع عصری کچمین بر مدت ظرفنده بوتون برامک درکه وحشتدن سویه مدنیه یوکسکلمسی امکانی کوستر بر حالی عجبا تاریخک شیمدی به قدر اوقود یغمز قسمنده کوره بیلدکی ؟

عربلرک یکریمی اوج سینه ظرفنده مظهر اولدقلری او مدھش انقلاب ندر ؟ بو ایش اوله بسیط بر تفکرله ، سطحی بر نظرله احاطه ایدیله جک ، کوریله بیله جک قدر عادیملر ؟ .

امت عربیه مسلمانلکک ظهورندن اول هرکسک بیلدیکی وجهله متمدد قبیله لره ، متفرق فصیله لره آیرلمشدی که هر قبیله دیکرینه قارشی بساهدیکی کینی ، خصومتی اجدادنن میراث بولمشدی . آره لرنده هر زمان قاتلی محاربه لر ، باسقینلر ، یاغمالر اکسیک دکلدی ، نه کدیکلرینی قاپایه جق بر وحدت ، نه ده کله لرینی توحید ایده جک بر رابطه یوقدی . اعتقاد جهتندن بت پرستلکک اک سافل درکه سنده ایدیلر . عادات ، اخلاق نقطه نظرندن ایسه حیات مدنییه اک مضر بر شکلده بولنیورلردی . حالرینی اصلاح ایده جک قانونلری ، استقبالیلرینی ضامن اوله جق نظاملری موجود دکلدی . پریشانقلری سفالتلری اودرجده ایدی که بختصر کبی ، کیخسرو کبی ، اسکندر کبی فاتح لر دنیایی فتح ایتش ایکن بولنرک مملکتلرنده استیلایه لیاقت کورمه مشدی !

علیه الصلوة والسلام افندمکک بعثلرندن یکریمی سینه کچدکن صوکره بولنر نه حاله کلدیلر ؟ اوت ، کله لری برلشدی ، وجهه عزیمتلی برلشدی . تهذیب اخلاقلرینی ضامن ، ترقیلرینی کافل بر قانونه صاحب اولدیلر . بابالردن میراث بولدقلری ، اوزمانه قدر الفت ایده رک طابینیرجه سینه صاریلدقلری بوتون عادتلرینی بر اقدیلر . بت پرستلکک ظلماتندن نور توحیده چیقیدیلر . او چولارک ، او وادیلرک اورته سندن قالفه رق کره ارضک هر طرفه انوار مدنیت کوتوردیلر . ارکان عدالتی ، انسانیتی تأسیس ایتدیلر . بلاد عالمک قسم اعظمه اک عدالتکار ، اک معتدل بر حاکمیت ایله حاکم اولدیلر ، الحاصل سائر ملتلر جهالت وادیلرنده طولاشیر ، ضلالت قاراکلقلرنده جابالانیر طورورکن بولنرک دولتلری بتون عالمک دولتی اولدی .

ایشته ، امت عربیه نک بر قاج سینه ایچنده مظهر اولدیغی انقلاب مدھش ! حال بوکه اولجه بیکلرله سینه کچمشده بولنر بولندقلری موقعدن بر قاریش اولسون ایلری کیتمه مشلردی . عجبا بو قدر حقایقه رغماً هیچ بر عاقل تصور اوله بیلیرمی که بو سرعتی ترقی